

## **Edredon *Somateria mollissima***

**Status.** Nieregularnie zalatujący. Do roku 2020 zarejestrowany 22 razy w łącznej liczebności 33 os..

**Środowisko.** Obserwowany głównie na Wiśle – 10 obserwacji, ponadto na Narwi – 2 obserwacje oraz na Bugu – jeden raz. Na Zb. Zegrzyńskim widziany był 4 razy, a na stawach rybnych – 3 razy oraz jeden raz na żwirowni Brzuze połączonej z Narwią.

**Występowanie.** Pierwszej obserwacji edredona dokonano w roku 1830 (bez dokładnej daty) na Wiśle koło Płocka (Taczanowski 1882). Na początku kwietnia 1831 r. zastrzelono jednego ptaka nad Narwią koło Modlina (Janecki za Domaniewskim 1917).

Trzeciego i czwartego stwierdzenia dokonano dopiero w roku 1957 na Wiśle powyżej Warszawy: 6 XII oraz w 1. połowie XII, a kolejna obserwacja dotyczy ptaka widzianego również na Wiśle powyżej Warszawy w grudniu 1962 (Luniak 1971).

W latach 1977-2016 edredony były obserwowane 17 razy w 13 latach. W latach 2017-2020 gatunku tego nie obserwowano.

**Fenologia pojawów.** W latach 1830-2020 odnotowano łącznie 33 osobniki w 22 spotkaniach. Na jedno spotkanie przypadało średnio 1,5 os.

Większość obserwacji (17) dotyczyła pojedynczych ptaków, a po 2, 3, 4 i 7 os. – po jednym razie. Większość obserwowanych ptaków była w upierzeniu samicy, a w upierzeniu dorosłego samca obserwowano 6 ptaków oraz ptaka młodocianego (im.) - 4 ptaki

W okresie wiosennym był znacznie częściej i liczniej obserwowany, niż jesienią. W tym pierwszym okresie zarejestrowano 16 os. (48%) w 9 (41%) obserwacjach, natomiast jesienią zaledwie 7 os.(21%) w 4 obserwacjach (18%). W okresie zimowym był zarejestrowany 7 razy w łącznej liczebności 9 os.

Obserwacje wiosenne zawierały się pomiędzy 16 III a 25 V. Pierwsza wiosenna obserwacja dotyczyła samca widzianego 16 – 17 III 1984 na Wiśle w Płocku-Radziwie (M. Gołat).

Również samca widziano 27 III 1977 na Wiśle na wysokości Błot (J. Zawadzki i T.

Smoleński). Na stawach w Siedlcach 3 IV 1997 widziano samicę (Gołowski et al. 2002). Na Wiśle w Płocku w dniach 2-7 V 1990 przebywały 2 młodociane ptaki (B. Kaźmierczak i inni).

Na żwirowni Brzuze w dniach 18-19 V 1990 widziano największe w regionie stado 7 samic (Z. Kasprzykowski). Na stawach w Jagiele (gm. Trojanów) w dolinie Okrzejki 20 V 1988

widziano samicę (G. Kotas i A. Wielgosz), a nad Bugiem widziano dwukrotnie 25 maja w

latach: 1996 - samica w Mołożewie (A. Goławski i Z. Kasprzykowski) i 1997 - samiec w Broku (A. Spychała).

Przelot jesienny zawierał się w okresie 25 VIII -26 XI. Najwcześniejszej obserwacji dokonano 25 VIII 1995 na Wiśle na wysokości Kozienic – 1 samiec (M. Rębiś i K. Majdak), a kolejnej 18 X 1988 na Zb. Zegrzyńskim – 4 samice (M. Rzępała) oraz 18 XI 1978 na Wiśle w Warszawie -1 samica (L. Koźniewski). Najpóźniejsza obserwacja jesienna była dokonana na Narwi w Nowym Dworze Mazowieckim 26 XI 2013 – 1 im. (A. Węgrzynowicz).

### **Zimowanie.**

W okresie XII-II edredony były stwierdzane najczęściej w grudniu - 5 razy pojedyncze ptaki. Oprócz wcześniej wymienionych dawnych obserwacji grudniowych ptaki widziano dwukrotnie na Zb. Zegrzyńskim 4 XII 2016 (E. Szczepankiewicz, K. Mortka) i 5 XII 2007- młodociany samiec (K. Mortka). Ponadto dwukrotnie ptaki stwierdzono w lutym: 13 II 1991 na Wisle na wysokości Wólki Gruszczyńskiej – 3 samice (J. Włastowski) i 15 II 1998 – na Zb. Zegrzyńskim – 1 młodociany samiec (J. Dyczkowski i M. Maniakowski).

**Andrzej Dombrowski**

### **Streszczenie**

W latach 1830-2020 odnotowano łącznie 33 osobniki w 22 spotkaniach. Na jedno spotkanie przypadało średnio 1,5 os.

W okresie wiosennym był znacznie częściej i liczniej obserwowany, niż jesienią. W tym pierwszym okresie zarejestrowano 16 os. (48%) w 9 (41%) obserwacjach, natomiast jesienią zaledwie 7 os.(21%) w 4 obserwacjach (18%). W okresie zimowym był zarejestrowany 7 razy w łącznej liczebności 9 os.